

Matt 13, 24–30

Såmannssøndag – Frivillighetsgudstjeneste
Haugerud kirke – 24.1.2016

Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet
og Den hellige ånds samfunn være med oss
alle!
(jfr. 2 Kor 13, 13)

|

Av seg selv gir jorden grøde, først strå, så
aks og til sist modent korn i akset.
(Mark 4, 28)

αυτόματος, automatisk, gir jorden grøde. Slik forteller
Markus. Men det passer ikke inn i Matteus' situasjon
som er usikker og truende, han må fortelle
annerledes, så han forteller ikke om et såkorn som
vokser av seg selv, men om såkorn som vokser på
tross av alle truende omstendigheter rundt.

Matteus taler til oss, for også i vår verden er livet
truert, krig i Syria, i Sudan, tørke i Etiopia. I Østre Aker
og Haugerud kan vi lett bli usikker, det snakkes om
kutt i stillinger, kirkevergen snakker om nedleggelse
av enda flere kirker i Oslo, vi vil så mye, men blir ofte
nedslått når ting ikke går slik vi vil. Vi ser ikke så lett
at det spirer og gror.

Altså, en mann hadde sådd korn, det vokser opp, men
samtidig vokser også ugresset opp, fienden har gjort
det, tjenerne vil luke det ut, men de får ikke lov.

I vår tradisjon – og det hadde passet så fint på en dag
hvor vi konsentrerer oss på oss, på vår menighet –
har lignelsen gjerne blitt tolket slik: åkeren er kirken. I
kirken vokser det opp god hvete, men en kan aldri
stole på at det bare er god hvete som vokser opp,
også i kirken finnes det ugress. Så vi, som er tjenerne,
må bare godta det: kirken er både og. Kirken er et
blandet og mangfoldig kropp, et *corpus permixtum*.

En tradisjonell tolkning, men ikke nødvendigvis en
god tolkning. For lesere vi litt videre, så sier Matteus
det veldig enkelt:

Åkeren er verden.
(Matt 13, 38a)

II

Vi er samlet til frivillighetsgudstjeneste, mange av dere er engasjert og driver mange av aktivitetene i denne menigheten. Men Matteus utfordrer oss: Om vi, som kirke, som menighet, identifiserer oss med tjenerne, da må vi la oss utfordre oss på hvordan vi forholder oss til det vi kaller for verden.

Jeg tror det er ikke vanskelig å kjenne seg igjen i tilbøyeligheten til å rydde. Kirkens menn og kvinner har gjerne en tendens til å ville rydde. Ha det ordentlig, ha det klart, ha det entydig. Mange vil gjerne kunne skille mellom riktige og feil svar.

Men vi skal vokte oss. Leser vi nøye, så ser vi: Tjenerne, i sin iver etter å rydde, blir Herrens sanne konkurrenter. Det er ikke fienden som planter om natten som er hovedkonkurrenten. Det det er tjenerne som vil rydde, som ikke tåler at det som ikke er godt vokser på samme åkeren. Tjenerne mangler tillit.

For Herren sier: det er ikke noe tvil om at det kommer en høst, han diskuterer ikke en gang problematikken om det vokser opp mindre hvete eller hvete av mindre kvalitet om ugresset ikke lukes bort.

Så Markusevangeliets tanke om automatikk blir ikke tatt tilbake, men blir uttrykt mer presist. Renhet, ensformethet finnes ikke, usikkerhet, det truede liv hører med.

Hva betyr det for oss, for oss i Østre Aker og Haugerud? – Vi må øve oss i å stole på Herren, å ha tillit til Herren, det er plantet, det kommer en høst.

III

På fredag var jeg, sammen med mange andre, i Nordberg kirke, i bisettelsen etter Berge Furre. Da ble vi, av Kari Veiteberg, minnet om et salme-program om Grundtvigs salmer hvor berge Furre deltok, på NRK, i 1983. Han ville, i forbindelse med ny salmebok, som da kom i 1985, ha tilbake et bestemt vers av salmen «Vidunderligst av alt på jord», dette verset hadde blitt tatt ut i Landstads salmebok, Furre ville det ha inn igjen, for han mente salmen ramlet sammen uten dette verset. Jeg skal ikke si dere hvilket vers det er, dere kan se i den nå nye salmeboken, da er verset tatt inn igjen. Men hva stod på spill? Berge Furre sa:

Det er det grundtvigske NU. At Gudsrike er her og no, i ord, brød, vin og dåp, meir enn noko framtidig.

Og han fortsatte:

Grundtvig set trua inn nett der mange menneske opplever ho trengs mest: I ei verd der den viktigaste erfaringa er Hiroshima, der død møter oss som total slutt på menneskeslekta. Der gløder Grundtvig – livstru, livsmot og livslust. Fordi døden er overvunne. Fordi Gud står på livets side, mot alt som trugar livet. Vi høyrar ofte på preikestolen: Blir folk kristne, så blir verda god. Grundtvig snur dette på hovudet, opp ned: Klarar vi å gjere verda god, så blir menneska kristne!

Det er ikke flisespikkeri, det er nåde i en nådeløs verden. For det viser hvem som er Herre, hvem som gir mot og fantasi, hvem som sår og hvem som minner om høsten.

Verden vi tjener er ikke entydig og vi klarer aldri til å gjøre den entydig, vi greier aldri å forme den slik vi vil – og vi får ikke lov til det heller.

Men vi må tjene den, her og nå, i dette mangfoldige lokalsamfunnet vi er en del av. Vi må trå varsomt, men vi må gå. For vi ser at det alt vokser, vi skimter en høst og vi vet: en annen verden er mulig.

Det begynner alt når det er sådd, og vi får faktisk mye til, tilbud i menigheten som rommer mangfold, som er åpne arenaer, som gjør Haugerud, Teisen og Fjellhus til litt bedre steder å bo på, vi arbeider sammen med andre aktører vi rekker ikke alt alene.

Vi vet vi at ikke alt er gitt til oss. Vi kan ikke alltid hjelpe og vi får ikke alltid hjelp. Men vi kan være hverandre nært oftere enn vi aner.

I dag er vi samlet i en kirke. I Kirkenes er tre mennesker samlet i en kirke og utenfor venter politibiler.

I kirken vi er samlet i dag satt mennesker i kirkeasyl i 1993, fra juli til desember.

Åkeren er verden, med alt som hører til, det gode og det onde, det glade og det som gjør så uendelig vondt. Åkeren er verden. Kirken, ikke mer, men ei heller mindre, er en del av den.

Ser vi nøye, så ser vi: Det spirer på åkeren og det gir håp.

IV

Fordi vi vet det spirer, fordi så mange mennesker samles i våre kirker, fordi vi ler og har det gøy sammen, fordi vi vet at det er så mye vondt i denne verden, fordi vi ser dag etter dag at menneskeverdet til så mange blir krenket, fordi vi ser at vi vender blikket bort når mennesker drukner i Middelhavet, fordi vi har danset rundt juletreet med mennesker som har opplevd grufulle ting på sin flukt gjennom Europa, kan ikke lignelsens slutt bli stående ukommentert. Der står det:

Sank først sammen ugresset og bind det i bunter for å brenne det.
(Matt 13, 30)

Igjen ligger den tradisjonelle tolkningen som forteller om dom og straff tungt på våre skuldre, så tung at den tar pusten fra oss.

Karsten Alnæs og Notto Thelle har brevvekslet i halvannet år, har skrevet brev om Jesu lignelser til hverandre, brevene har blitt til en bok, og Karsten Alnæs skriver i et av brevene:

Intet menneske fortjener å bli betraktet som ugress eller skadedyr og bli brent til døde [...].

Notto Thelle svarer slikt:

Det er nærmest umulig å tenke seg at Jesus ønsket å tilintetgjøre dem som ikke godtok ham som verdens frelser. Jeg ville si det sterkere: Det ville være absurd.

Absurd, ja, absurd er denne tanken, for vi ser det, hver eneste dag, mennesker behandles som ugress og skadedyr, tilintetgjøres – fordi de ikke mener de rette ting, ikke tror de rette ting, gjør det andre mener er urett. Døden møter oss, livet blir truet.

Berge Furre snakket i 1983 om Hiroshima, Karsten Alnæs nevner andre verdens krig, vi nevner ISIL, Guatemala, klimaforandringene som henger over oss, vi husker siste gang vi tok t-banen til Haugerud og møtte den rumenske tiggerens blikk.

Mot dette setter vi livstro, livsmot og livslyst. Vi døper våre barn og vi deler brød og vin. Sammen og med hverandre. Fordi døden er overvunnet. Fordi Gud står på livets side, mot alt som truer livet. Det er sådd, det er plantet, det spirer allerede. Vi skal få komme hverandre så nært som aldri før.

Ja visst, vi skal danse rundt juletreet igjen og det onde skal overvinnnes, det onde skal brennes, og alt det som står livet imot. Men menneskebrenning er det slutt med.

Og Guds fred, som overgår all forstand, skal bevare våre hjerter og tanker i Kristus Jesus.
(jfr. Fil 4, 7)